

PERŽVALGA.

— Parėjo ir pas mus 1-mas num. „Lietuvių Laikraščio“. Laikraščio linkmė bus tautiškai-katalikiška. Jis prisizada tarnauti „ne kokiam vienam luomui, bet visai visuomenei“. Sekdamas savo užsibrėžtą uždavinį turės „L. L.“ tarnauti visiems: ponams ir „muzikams“; buržuazams ir proletarijams; radikalams ir pataikunams; katalikams ir laisvamaniams; trokšantiems „lietuviškos“ konstitucijos ir socialdemokratams, — nes lietuvių visuomenė dabar susideda iš tų visų minėtų politišku gajvalų. Atlikti tas patarnavimas reikės po tautiškai-tikėjimišku plokščiumi. Taigi nėra ko ir kalbėti, kad „L. L.“ galėtų visiems lygiai tarnauti neįžeidžiamas nė vieno luomo reikalų. Bent ikišiolei dar nebūvo niekur tokio laikraščio matyti, kurs but visiems žmonių sluogsniams nešęs vienodą naudą. Šeip jau paviršutinė išvaizda laikraščio gana daili, ir jeigu tik nuo to prigulėtų visa laikraščio svarba, tai nedaug ko bereikėtų geisti. Formato, kaip „Kraj“. Turi 10 pusl, ir toliaus žada išsidiuoti 16-koje pusl. Prekė į užsienį per metus 6 rub. Adresas: S. Peterburg, Ekaterininskyj kan., 10. Redakcija „Lietuvių Laikraščio“. — Išleidėjas — A. Smilgo. Už redaktorių pasirašo K. Narutavyčia. — Šiame pirmame numeryje beveik nieko nėra svarbaus, bet pradžioje darbo nėra ko daug ir norėti. Nežiurint į jo pakraipą, jeigu tik „L. L.“ neseks pėdomis „Tev. Sargo“, t. y. neišdavinės valdžiai lietuvių dirbančių ant platesnio kelio, vedančio prastą kaimietį prie susipratimo dvasiško ir ekonomiško, — mes linkiame naujam bendrui geros kloties. Jis neužkirs kelio judėjimui platesniam už tautišką, jeigu kartais ir norėtų. Tolesnius mūsų linkėjimus ir

lietuvių „visuomenės“ priejausmą, laikraštis pats įgys, jeigu pataikys sulyg lietuvių reikalais rėdytis. „L. L.“ ir turbūt kitų Peterburgė išsisiimų raštų, busęs cenzorium prof. Volteris, kurs anot V. Kapsuko korespondencijos („Lietuvoje“), labai kabinėjasis prie raštų rankraščiuose, kad „kartais kas nebutų galima išskaityti tarp eilučių ir litarų“.

— 21 d. gruodžio apskelbė mobilizaciją ir iš daugėsio Lietuvos vietų. Ims paliktuosius Vilniaus gub. iš šių pavių: Vilnelės (Vileikos), Dinsnos, Lidos, Ašmenės, Šventėnių; Kauno gub.: Vilkmergės, Panevėžio, Šiaulių; Gardino gub. iš Slonimos paviet.; ims teipgi iš gubernijų: Minsko, Mogilevos, Kijevo, Volyniaus ir Podeliaus. Viso labo teip vad. šiaurvakariniame krašte ims iš 35 pavietų. Pirmiaus išėmė iš 28 pavietų. Taigi iš viso mobilizacija perejo per 63 pavietus, arba per 1/3 visos Lietuvos.

— p. Naujokas rašo, jog Carfino (Škotijos) lietuviai nuo savo laikyto balius prišuntę į T. M. D. išdą aukų net du svaru sterlingų ir 17 šilingų. Tas aukas jie padalinę šiaip: Vištaliui 8 šil. 2 pen.; nelaisviams Japonijoje 8 š. 2 p.; moksleiviams 10 š.; kankintiniams 10 š.; Lietuvon baturčiams pasiųsti raštų už 10 š.; D-ro Šliupo knygai angl. kalboje 11 š. — Matyt Škotijos lietuviai ir balius keldami mislija apie tautos vargus. Pas mus Amerikoje to beveik neesti.

— Gavome spaudintą pasigarsinimą inžinieriaus A. Macejevskio, kurs įkūręs Rygoje magaziną lietuviškų visokių knygų, svietišku ir dvasiškų, kalendorių, maldaknygių, laikraščių — tenykščių ir užrubežinių. Teipgi agenturą „Vilniaus Žinių“ (kasdieninio, 6 rub. ant metų) ir „Lietuvių

Laikraščio“ (nedėlinio, 5 rub. ant metų). Adresas: A. Macejevskis, Inzin. D. Miasnicakaja ul. 3. Ryga.

Vienybės skaitytojams

Visi „Vienybės“ skaitytojai yra užkviečiami atnaujinti prenumeratą ir sykiu prisiųsti užvilktą skolą, idant parašydami skaitytojus į naujas knygas adresu, sykiu ir juos įrašytumėm, kad gautų visus numerius ir neturėtų pertraukos skaityme.

Isz Lietuvos.

Joniškis, Kauno gub.

Šios parapijos filijoje, Rudiškiuose, yra kunigas Švegzda, kurs yra garsus tuom, kad labai uztaria tamsybę ir peikia apšvietą. Jo darbais pradėjo biauoretis net ir patys kiti kunigai. Pažymėjimui kun Š. niekšumo užteks šio trumpo paveikslėlio. Mat Joniškio kunigai nepriima tų mažų vaikų prie išpažinties, kurie nemoka lietuviškai skaityt ir rašyt. Taigi tamsūs ir obskurantai žmonės net nuo pat Joniškio (pvz. iš Buivydžių) veda savo vaikus prie pirmos išpažinties net į Rudiškius, kur nemažesnis obskurantas kun. Š. mielai priima nieko nežinančius vaikelius. — Kunigas Švegzda kovoja prieš apšvietimą žmonių ir per pamokslus, kur keikia visus becenzurinius raštus ir gina žmones nuo jų skaitymo. Graudena ukininkus, kad šnipinėtų apie savo samdinius, ir radę pas juos kokius „negerus“ raštus, tuoj sunaikintų, dėlei išvengimo namams Dievo bausmės. Suprantama, kad randasi nemažai tamsuolių, kurie kunigo tauškalams įtiki ir teip padaro. — Blogai mūsų žmonelėms turint tokius nešėjus kult. . . . (tėi! norėjau sakyt: ištvarkos). — Pernai per kalėdas tas pats kun. Š. rinko nuo žmonių au-

kas „popiežiui dėl palaiminimo“ (kitur kunigai to nedarė). Ar tos aukos „po palaiminimo“ pasiliko pas popiežių, ar rasi pats kunigas „palaiminę“ sunaudojo, nežinia tikrai.

Jonas Stonys.

Panevėžys, Kauno gub.

Pirmose dienose lapkričio m. 1903 metų „okružname“ sude tarp kitų perkratinėjo viena gana ypatingą bylą, puikiai piešiančią mūsų laikų papročius.

Buvo apskusta nuo Remigalos viena našlė už nupiovimą ausies vaikinui. . . ir įvykinusi ji tą piktadėjystę bažnyčioje, laike maldynių.

Našlė teisinosi: vaikas ją viliojės, ji jį tikrai pamilusi. Jis ketinęs ją vesti ir ji susilaukusi nuo jo kudikį. Tuotarpū nuėjusi bažnyčion, užgirdusi tą savo mylimąjį vedantį kitą. Širdis jai baisiai suskaudusi, ir ji sau tariusi: Jis užtraukė ant manęs tokią nešlovę. Širdį teip užgavo, visą gyvenimą suėdė. . . ir už visą tą jam jokios bausmės negali buti. Bent tegul žmonės žino, koksai jis. . . Nupiovimas ausies nėra jau teip baisiai skaudus — mastė sau našlė — o bent bus paženklintas už savo darbus ant viso amžiaus.

Peiliuką turėjusi kišenėje, prie besimeldžiančio lengvai jai pasiseke bažnyčioje prisitinti ir teip greitai atlikusi savo užmanymą, kad vaikas nuo sykio ir juste nepajuto, kaip be ausies paliko.

Tarp sudzių atsirado keletas norinčių moterę išteisinti. Bet kiti pakelė baisy trukšmą. Šaukė, tarytum kiekvienas savo paties ausis butų paajuje pajutęs.

— Juk išteisinę tą moterę, paliksime netrukus visi be ausų!

— Jeigu teip elgiatės, tai ir nekenktų — aiškino mazesnioji sudzių dalis.

Ilgai tvėrė nepaprastai kaiš-
ti ginčai tarpe sudzių. Paga-
liaus kaip priėjo prie balsavi-
mo, moterė didumu balsų tapo
apkaltinta.

Turės vargšė tris savaites
attupėti kalėjime už savo nar-
sumą ir užtai, kad ponai su-
džios nebejaustų jau baimės
nustojimo teip reikalingos ku-
no dalies, kaip ausis.

Spalgena.

Iš Škotijos.

Pažutiniu laiku gavau laišką
iš tėvynės-Lietuvos, kuria-
me rašėjas, tarp ko kito, štai
ką rašo:

„Mieli broliai, gyvenantieji
užmariuose! Ar jūs jaučiate,
kokios vilnios nelaimių ant-
plaukė ant mūsų tėvynės? Ar
jūs girdite tuos čiurkšlius upė-
lių ašarų, kurias lieja mūsų
broliai lietuviai? BroLIAI! jūs
gyvendami laisvose šaliose su-
naudokite visas savo pajiegas
ant atkeršijimo caro valdžiai,
kuri ištraukia vyrus nuo mo-
terių, tėvus nuo vaikų ir varo į
kraštą pasaulės guldyti galvas.
Už ką mes ten turime žuti?
Girdziamė iš visų pusių, kad
maskoliai nors didesnius bu-
rius žmonių nubruka Mandžu-
rijon, vienok japonų kareiviai
vis juos suspėja išžudyti, buda-
mi patį mažesniame skaitliuje.
Girdziamė, kad maskoliai no-
kina savuosius kareivius badu,
šaldo šalčiu; zaidinių ligonbu-
čiuose negydo, nes neturi vais-
tų, nė yra daktarų. Iš ligon-
bučių biskį pasitaisiusius vėl
ir vėl varo muštis. Kitus pri-
statė net po 3-4 sykius, vietoj
paleist juos namon... Už ką
tokios aiškios ir pasityčiojan-
čios iš žmogaus kankynės?!..
„Pamislykit tik, kas stosis su
mūsų brolių, išvartų į karę,
šeimynomis, nameliais ir
ukėms! Nors caro valdžia
drąsina žmoneles nesibijoti;
nors išlipintuose valdžios pa-
šaukimuose skaitome, jog val-
džia duos girdi užmuštųjų pa-

čioms duoną, o vaikus paims
ant karališko kašto, by tik
eity lietuviai kovoti „už tėvy-
nę“, vienok — mes jau zinome
kas tie per prizadai! Jeigu
keletui ir prisiųs paskui val-
džia po kokį rublį—kitą, tai
juk nuo to paskui urėdininkai
didesnę pusę pasiglemžia sau!..
Ir kam mum tos „tėvynės“—
Mandžurijos? Juk mes turi-
me savo tėvynę — mielą Lie-
tuvą, tėvynę nors iščiulptą per
maskolių biurokratiją, bet vis-
gi meilesnę už Kinijos pusta-
laukius!..

„Iš Suvalkų gub. jau beveik
iš visų paviety išrinko žmones
tinkamesnius į karę. Neėmė
dar tik iš Vilkaviškio ir Nau-
miesčio. Bet yra tariama, kad
ne tik tai paims ir iš tų, bet dar
ims vėl ir iš pirmųjų, nes mat
daugelis nuo karės prasišalino.
Sako kad ims turinčius iki 45
metų ir šauks ant liosų nuo 18
metų. Iš Kalvarijos pavieto
tai daugelį paėmė naktyj, iš
lovų prikėlė ir surišę išgabeno.
Mes buvom tuomet Kalvarijoje,
kaip buvo visi surinkti ir su-
rengti ant išvartymo. Matėm,
kaip kariškas viršininkas davė
vyrams po du šnapšus, kasnį
mėsos ir bulkutę pirago. Pas-
kiaus užriko komanda „šagom,
marš!“, užgriežė muzika ir iš-
varė visus ant mirties. Palai-
mino nelaiminguosius dar ir
kunigas ir pašventino vande-
niu, kad neįkibtų į juos japo-
nų kulkos ir kardai. Tą die-
ną buvo jomarkas. Minios
žmonių, susirinkusių ant tur-
gaus, krikščionių ir žydų, apsi-
pylė ašaromis, žiurdami į ne-
kaltus Lietuvos sunus. Tie
teipgi visi verkė, matydami
savuosius verkiant, bei moteris
su 5-6 kudikiais sukritusias
ant žemės. Baisus buvo pa-
veikslas! Daugelis moterių iš
gailėsčio krito po kojomis sa-
vo vyrų, kurias zandarai nu-
vilko šalin. Keletas moterių
pasimirė: joms plyšo širdis.
Jų vaikelius paėmė valsčius,
namus užpečetijo, o vyrų bet-

gi nepaleido!.. Daug buvo
tokių atsitikimų, kad paėmė
ukininkus ir bernus: paliko
tik vienas moteris su vaikeliais.
Paleistieji per manifestą va-
gįs ir plėšikai dabar eina per
kaimas: kur nėra vyrų, motė-
ris sumuša ir su vaikais uždaro
kamarose, ir užriša, o patįs
viską išvagia. Kartais sužeis-
ta moterškė negali išeit po
keles dienas iš kamoros, kolei-
kas neišleidžia...

„Arklių paėmė iš Suvalkų
gub. 1,300, o žmonių kiek-
valdžia neišduoda. Menama
yra, kad labai daug neprišau-
kė. Tų kareivių, kurie buvo
pabaigę tarnystę, šimet nebe-
paleido. Raudonbiliai teip-
gi bus imti“.

Tai matot, vientaučiai, kaip
brangei mums prisieis apmo-
kėti tos caro „mylistos“, kurias
davė sugražindamas lietuviams
spaudą, iš kurios teipgi pasi-
naudosime ne mes, bet dvasiš-
kija, Lietuvos „poneliai“ ir,
pagaliaus, pati valdžia.

Ponų Priešas.

Politiszkos žinios.

Politiszki sanvaitės nuotikiai.

Rusija. Maskvos žemiečių
įsteigos pirmsėdis parašė laišką
į ministrą vid. dal., Sviato
polk-Mirskį, kuriame perserg-
sti carą, jog Maskolija dabar
yra anarkiškam padėjime, ir
kad neišklausant žmonių bal-
so — duoti konstituciją arba
šaipjau padaryti radikališkas
politikoje permainas—gali ra-
stis labai blogame pavojuje
ne tik valdžia, bet ir pats
caras. Jis pats priduria nuo sa-
vęs, kad jau nebegalima ant
toliau uždrausti žmonėm išrei-
kšti savo skurdą, ir kad viena-
tinė išėiga carizmui iš pavo-
jaus yra — pilnos permainos
dabartinių sąlygų. — Pirmoji
pusė jo nuomoniavimų yra tei-
singa, antroji — nepraktiška.
Dabartiniam laike Maskolija,
pajudiniusi kurią—nors pusę
savo sutrandėjusio politiško

lavono, subirėtų į dulkes visa
pati su visa biurokratija, ir
vietoj apsidžiaugimo buržuazi-
jai, laimėtų trečioji partija —
socijaldemokratų. Vienokgi
Maskolija ir tokiam pavidale,
kaip dabar yra, nebegali ilgiau
užsilaikyti. Ir ar šiaip, ar ki-
teip — vis prisiartina triumfas
socijalizmo ten, kur dabar vis-
ką drasko nuožmus despotiškas
dvigalvis erelis.

Žinią apie puolimą Porto
Arthuro gyventojai sutiko la-
bai šaltai ir abejutiškai. O val-
džia tikėjosi, kad tokiam at-
sitikime išsiverš žmonėse jaus-
mai patrijotizmo ir geidulys
atkeršto japonams. Ministrų
pirmsėdis, Vitte, atkreipė caro
atydą ant to fakto ir suokia
rimtai pažvelgti į gelmes pro-
letarijaus, užganėdinant jo rei-
kalavimams. Abelnai visur
girdėtis balsas, skatinantis
valdžią prie santaikų su Japo-
nija.

Kaip jau sykį minėjom, ca-
ras galutinai užtvirtino pro-
jektą paskirti 800 milijonų
rub. budavonei laivynės, kuri
turėtų buti užbaigta bėgyje 10
metų. Jau 16 kariškų laivų ir
18 kreiserių yra apsteliuota,
apart nemažo skaitliaus torpė-
dinių. Maskolija mąsto tapti
paliepeja visų garsingesnių
laivinyčių. — Matyt, kad caro
valdžia ištikrųjų svajoja užka-
riauti visą pasaulę. Bet kazi
ar nesusikuls tie visi projektai
į nuogą reališumą, kad iš
„muziko“ atėmus duoną, dau-
giau pas jį nebelieka nieko,
kaip tik jo išbadėjusi dvasia,
su kuria jau juk maskoliai toli
nueiti negali. Turėtų jau pasi-
mokyti iš pavyzdžių dabartinė-
je karėje.

Prancuzija. Paskutiniaus
metais prancuzai galės apsi-
džiaugti, kad jų gyventojų
skaitlius eina biskį didyn, kurs
pirmiau vis mažėjo. Atskaitos
gimusių ir mirusių per 1903
m., parodo, kad 73,106 dau-
giau yra gimusių už tais me-
tais pasimirusius. Abelnas

skaitlius Prancuzijos žmonių yra 39,118,995. Apsivedimai ir pasiskyrimai porų teipgi pasidaugino.

Italija. Pirmą sykį istorijoje po susivienijimui Italijos, po piežiaus tapo pavelyta klierikalui Alderman nueiti pas karalių Viktorą ir nunešti Naujų Metų linkėjimus.—Kryzius ir kardas velija ant tolesnio viens kitam pasivedimų: vienam, žmones vylioti į nematomas dangaus linksmybes, kitam — kapoti galvas neįtikintiems į tą tiesą...

Maroka. Sultonas pabugo Prancuzijos grumojimų antsiplusti su kariūmene, ir išvartuosius prancuzus—rodininkus vėla prisizadėjo šalyp savęs pasisodinti.

Turkija. Amerikos ir Anglijos misijoms sultono valdžia uždraudė visur pardavinėti biblijas ant miesto gatvių. Mat ten yra įstatymai, kurie draudžia visokią propogandą, nesutinkamą su muhametonišku tikėjimu ir jojo savotiška politika. Taigi biblijos, zinoma, pasirodė esą valdžiai priešingos, o ypač kad apsukrus sveitmtaučiai biblijininkai su biblijomis draug mokėjo pirkėjams įkvėpti savo šalių politikos kvapą, kurio sultonas baisiai bijosi.

KARĖ

Maskolijos su Japonija.

Tai Portas Arthuro jau puolė! Tūkstančius gyvasčių kaštavusi ir kraujais numirkyta žemė perėjo į rankas pirmojo jos savininko—Japonijos, kuri jau antrą sykį šią vietą atperka už teip brangią ir kruviną prekę. Drauge su visoms tenykštėms priplaukoms ir gintuvėms, apkasais ir volais, kanuolėms ir šaudyklėms, kariškoms sąkrovoms ir amunicija,—pasidavė japonų nelaisvėn suviršiu 24,000 žmonių, iš kurių 878 visokios pakilmės

oficierių, o likusi dalis—kareiviai ir privatiški vertelgos bei porto gyventojai. Generolą Štessel ir 441 oficerių japonai prisaikino nebeimti daugiau šioje karėje dalyvumo, juos visus paleis namo. Likusius oficerius, tarp kurių ir generolus Fock, Smirnov ir Gorbatovskij, o teipgi ir visus kareivius japonai palaikys nevalioj. Juos turbūt gabės Japonijon, išimant sužeistuosius, kurių yra netoli 20,000: tuos—kur sunkiau sužeistus—atiduos maskoliams; lengvesnius ligonius gydys patįs japonai Porte Arthuro. Sąlygos pasidavimo, ant kurių pasirašė gen. Štessel su Nogi, yra maskoliams labai kietos. Sulyg jų: Portas Arthuro pasilieka japonų savastija; visa maskolių likusi laivynė, sąkrovos, amunicija, geležinkeliai, kanuolės ir šiaip jau kas tik randasi Kvantuno pusiausalyj, tampa japonų grobiu. Mažiausias pasipriešinimas nelaisvių, arba Maskolijos nusikreipimas, nors ant litaros nuo padaryto traktato, japonams įvelija pasielgti su šiuo iminiais kaip tinkama. Atlikę tą kartų darbą, Štessel iškeliašęs Maskolijon apie 12-tą šio mėnesio. Iš likusių maskolių laivų—„Pobieda“ ir „Poltava“, bus dar galima atnaujinti ir juos japonai sunaudos karėje, įrengdami Porte Arthuro svarbią stotį savo laivynės.

Antra maskolių eskadra tebėra dar ant salos Madagaskar, ir abelnai tariama yra, kad ji busianti grąžinta atgal į europiškų vandenis.

Paakala buvo paejusi, kad caras mislinas aplik santikas, bet Peterburgo organai tą pašalą suniekino.—Apie Mukdeną dar ikišiolė tebėra tyku.

Nuo Redakcijos.

Už korespondencijas ir apgarsinimus „Vienybės“ redakcija neatsako.

Dalis darbu.

¶ NEW YORK. Vietinė centrališkai-federatiška unija išbrankė iš savo tarpo tulą Ch. Oberwager, delegatą nuo spauštuvinių 7 skyriaus, už jo dalyvavimą ant nesenei atsibuvusių pietų, iškeltų per sykį mus aprašytą Civic Federation.—Geras tai žingsnis. Bet unijos dar geriau padarytų, kad išmestų iš savo organizacijų pačius vadus, kurie netiktai su kapitalistais viešisi, bet ima nuo jų tūkstantines dovanas ir uniją paverčia tiktaį turgavietę sau pasipelnyti.

¶ PITTSBURG, PA. Dirbtuvėse Howard Axle, priklausančiose Carnegie plieno kompanijai, dikčiai numušė visiems savo darbininkams mokesčius, nuo 5 iki 16%. — Bet ar jūs mislinate, darbininkai, kad Carnegie's dovanos, kurioms tas milijonierius nesenei apdovanojo universitetus, turėtų tuštinti tik jo koserę? Apsirinkate. Jūs šelpkite moksleivius, nors patįs neturedami duonos, o moksleiviai paskui tarnaudami turčiam, mokės gerai nuskaityti jums numušamus mokesčius.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Brooklyn, N. Y. Susivienijimo Lietuvių Laisvamamių kuopa buvo parengusi prakalbas dienoje naujų metų, ant kurių susirinko vyrų ir moterių pilna svetainė ir užsilaike labai gražiai. P. Bagočiui, kuopos pirmsėdžiui, atvėrus susirinkimą pirmu kalbėtojum buvo perstatytas p. Šukys, kuris savo kalboje nurodė darbininkų skurdą ir nesusipratimą, kurie viską padaro ir sutveria, o patįs nieko neturi, ir kenčia alkį su šalčiu, kada iš jų darbo kapitalistai nesumano nė kaip jau lebauti. — Antru kalbėtojum buvo p. Mikolainis, kuris nurodė tragedijas iš varymo žmonių į karę per caro valdžią,

kuri vardan Dievo varo tūkstančiais nekaltus žmones žuti ir japonus žudyti, apie kuriuos jie nė nesapnavo. Daugelis lietuvių, ir abelnai Maskolijos gyventojų, palikę savo namus ir šeimynas išbėgiojo į visas šalis, kurių motinoms ir moterims širdis truko iš gailėsčio; tai vėl vyrai, įpuolę į nusiminimą, nuzudė savo moteris ir vaikus, ir juos palaidoję, išėjo į skerdynę; kitur moters su vaikais sugulė ant geležinkelio rėlių, kuriuos suvažinėjo traukis, vežantis jų vyrus ir tėvus į skerdynės lauką. Kada žmonės susipras ir sustabdys tokias tragedijas, kada joms padarys galą, kada nustos tikėję į melagystę, skelbiamą per kunigiją buk valdžia esanti Dievo įstatyta, kurios reikia tiktaį klausyti?! Ant galo užmanė idant Brooklyn'o lietuviai suvertų tam tikrą draugystę ir įrengtų knygyną su skaitinčiais, kur lietuviai ir lietuvaities galėtų praleisti liuosą vakarų laiką, skaitant knygas ir laikraščius, ir kur nemokanti galėtų prasimokinti skaityt ir rašyt. — Trečiu kalbėtojum buvo Dr. Šliupas, kuris nurodė žmonių įtikėjimą į burtus, o atmetimą grynos teisybės, dėlko jie kenčia visokią vargą. Nurodė mokslo galybę, kuri yra ištikrųjų stebuklinga, nes duoda žmogui galę suvaldyti ir pasinaudoti net zaibo pajėga. Ragino klausytojus netikėti į kunigų skelbiamą posmertinį dangų, bet taji susitverti sau ant žemės kol gyvi. Teip kaip patįs kunigai, kad tveriasi, ir tojo posmertinio dangaus visai netrokšta. Teipgi ragino klausytojus prie igijimo ir pamylėjimo laisvės, apsišvietimo ir dorybės, idant buti žmonėmis visoje prasmėje to žodžio, o ne vergais kuno ir dvasės.

Abelnai klausytojai buvo užganėdinti ir tankiai plojo delnais. Tvarka buvo graži. —

Kas?

Scranton, Pa. Liet. Laisv. kuopa čia parengia kas antrą nedėdienį prakalbas su diskusijomis. Pirmutinis toks susirinkimas atsibuvo 18-tą gruodžio, ant kurio buvo užkviesti visi vietiniai lietuviai — abilitis, per plakatus. Susirinko neperdaugiausia, Priezastis to labai bus aiški, jeigu prisiminsime, kad čia lietuvių yra kur kas mažiau už kitataučių, vienok saliuuose visur lietuvių randasi daugiau. Taigi lietuviams, vietoj ten kokių diskusijų apie pagerinimą savo buvimo, daug maloniau siurbti palaimintą raselę, nuo kurios paskui grabėse sukritis sapnuojasi visoki dangai ir rojai. — Per Naujus Metus kunigas Kaupas „uzliecavojo“ savo parapijonims sukalbėti diktus poteriūs už brolius užmuštus karėje. — Geriau kunigai padarytų, jeigu lieptų žmonėms visai atsikratyti nuo carų, negu kad žiurinti kraujo upelius dar veidmainiauti su kokiais poteriavimais. Jeigu kunigai myli tiesą ir velija savo avėlėms gero, temokina, ažuot maldų, tikro valnybės mokslo, prieš kurį dreba visi kapitalistai ir parizėjai. *J. K.*

Ansonia, Ct. Darbai čia nykštėse dirbtuvėse eina neblogiausia, vienok atkeliavusiems iš kitur sunku gauti darbą, nes per daug jau pastaram laike privazinėjo. — 18-tą gruodžio lietuviai atidarė naują klubą; uždejo jį ant gražių pamatų: įkurė knygynėlį ir užvedė vakarais mokintuvę angliškos kalbos. Mokintoją miestas duoda už dyką. — Paskutinę dieną gr. klubas turėjo balių. Butų gerai kad iš pelno paskirtų ką nors darbinikiškiems ir apšvietos reikalams. — Dora ir susipratimas Ansonijos lietuvių neužvydėtini; girtavimai, peštynės, tai beveik vienintelis užsiėmimas. Štai 23 gruodžio du lietuviu saliuose susivaidijo ir viens ki-

tam/uzdrozė su bonka per kaklą. Kada apsikundė sudant, tas šplėšė: nuo kaltojo \$11,00, o nuo skundiko \$15,00. Už tuos 26 dol. butų galima buvę daug gero padaryti darbininkų apšvietai. Bet ar žmonės geruoja duos? Jie velija šelpti ykokiūs dykaduonius, o ne rūpintis apie savo labą.

G....rius.

Waukegan, Ill. Kučios dieną nuvažiauvau į Waukegan pas savo gerus draugus. Išlipęs iš traukinio radau vagzale belaukiančius manęs draugus, kurie užsivedė mane į lietuvių karčemą. Čia radom daugybę vietaučių, kurie gerdami šnapsą ir alų apie nieką daugiau nekalbėjo kaip apie Dievą, apie užgimsiantį Jėzų ir tt. Aš pamislįjau: tai dievobaimingi žmonelės! Bet lukterėjus iškilo tarpe jų ginčas apie reikalus parapijos ir apie kun. Ambrozaitį: vieni sakė, kad jis geras, kiti kad ne. Čia jau atsivėrė tokios scenos, kad mes pasiskubinom greituoju išsinešinti. Jau mano mislįs apie dorumą vistinų žmonių biskį apsiniaukė. Nuėjom pas draugą. Vakaras. Susirinko visi iš darbo. Kučių stalas apkrautas kaip Lietuvoj: buvo viso, pradėdant nuo „dievo piragų“, baigiant ant šnapso. Sukalbėjom poteriūs; pavalgėm. Po vakarienės vieni nuėjo bažnyčion laukti Jėzaus užgemant kiti namie šnekučias. Bet anksti ryto visi susikėlė ir nubėgo ant „ankstyvųjų“. Žodžiu, dar aš vis mislįjau, kad Waukegano lietuviai „nepražuvė“. Po sumai, kunigas pasakė iš „Saulės“ evangeliją ir pamokslą, kuria me pradėjo apie Rooseveltą — išgyrė jį geriau, negu „Katalikas“, sakydamas, kad Roosevelt esąs katalikams labai prielankus ir Waukegano darbininkams davęs net dvi dieni kalėdų švėstę — užbaigė pamokslą iškeikiant bedieviūs.

Žmonės pasimokinę, ant mišparų atėjo visai kitoki: visi buvo apimti miežinės dvasios ir dar prieš mišparus vieną vaikina čia pat palei bažnyčią sumušė. Bet jau vakare — aima, kas dėjosi! Kaip pradėjo girti smaugtis, peiliais piaustytis, tai net baisu darėsi girdint šauksmus prie Jėzaus; o tas maziutėlis nė vieno neišgelbėjo, iki kol nepribuvo mėlynsermėgiai. Antrą dieną kalėdų nuėjom pažiūrėt ant sudo; stovėjo prieš anglus sudžias 36 kaltininkai! o kaip suėjo visi sumuštieji, supiaustyti; moters, merginos — tai baisi gėda pasidarė pašaliniam už lietuviūs. Sudžia klause: argi visi lietuviai tokie esą. Visi svetimi juokės. O zydas, kurs buvo už pašnekėtoją už lietuviūs, juokės į lietuviūs: ui! matai keip graziu, kad visi pasirodėt. But niekas ir nežinojės, kad Waukegane yra tiek lietuvių... *Svetis.*

Susivienijimo L. A. reikalai.

Atsisaukimas į S.L.A. kp.

Malonus draugai: — man regis, kad S.L.A. sąnariai jau žino, kad E. St. Louis'e, Ill. susitvėrė S.L.A. kuopa vardu Simano Daukanto, bet iš pradžių, dėl vietinių lietuvių tamsumo ir nesupratimo tautiškų reikalų, kuopai sunku buvo įsigyventi; prie to dar užėję straikai sąnarius suvargino visai. Bet mūsų kuopa tuos visus sunkumus perleido, ir kas kartas kyla augstyn. Mes užsiimame teipogi savitarpine pašelpa susirgus, ir turime savo įstatus. Todėl ant pradžios turime daug kaštų ir taisymų. Norėtume kiek dr-tės izdą padidinti, idant sąnariams reikalaujant pašalpos, mūsų sudėtas išteklius nesusimazintų. Dėlto mūsų kuopa nutarė išleisti auksinį laikrodėlį ant lioterijos, ir supavelijimu cent. S.L.A. komiteto išsiuntinėt kuopoms, nors skaitlingesnėms

mūsų kuopos tikietus, kuriuos draugai kiek galima teiksis savo aplinkynėj žmonėms išpardavinėti; tuomi labai sušelpų mūsų jauną dr-tę. Galima ir svetimtaučiams įsiulyti, nes mūsų tikietai bus lietuviškoje ir angliškoje kalbose ir patvirtinti dr-tės zyme. Prekė tikieto 15c. Traukimas laikrodėlio atsibus 4 kovo (March) 1905 m. Garbūs kuopų sekretoriai teiksis jau apie 25 vasario (February) išparduotus ir neišparduotus tikietus sykiu su pinigais ant sekančio adreso prisiųsti:

J. J. Razokas,
P. O. Box 266,
East St. Louis, Ill.

Meldziame tik su prisianti- mu nesivelinti, nes paskui traukimai negalės atsibuti paskirtoj dienoj. Jeigu susieis kiek pelno, mes bėgančius reikalas apsigynę, paskirsime iš pelnytų pinigų kiek tautiškiems reikalams. Su guodone 88-tos kuopos sekr.

J. J. Razokas.

Philadelphia, Pa. Šiuo mi pranešame, kad išlošimas, paskirtas naudai rengiamos kolonijos — koliekoms, pasenusiems ir negalintiems jau jokį darbą dirbti — tapo atidėtas ant toliau. Priezastis, kad apie trečdalis knygūčių nepagrįžo iki paskirtam laikui ir Naujų Metų dienoje nieko nebuvo galima pradėti ir reikėjo atidėti iki 22 vasario (February). Meldziame kuopų iki tam laikui pagražinti išparduotus ar neišparduotus knygutes, teip, kad jas galėtume gauti kelioms dienoms ankščiau, kad butų galima visas rokundas suvesti ir paskirtoje dienoje viską užbaigti. Siųsti viską ir toliau ant sekančio paduoto adreso: *K. U. nick, 943 So. 2-nd str. Philadelphia, Pa.*

Išlaimėjimo rezultata pargarsinsime „Vienybėje“; platusnėgi rokunda iš priimtų

nuo kuopų pinigų patalpinsi-
me į kitą numerį „Atskaitos“.

Jeigu kurios kuopos ar pa-
vienės ypatingai pasitikėtų dar
nors kiek išparduoti, — pri-
siūsime knygučių; tik meldžia-
me duoti žinią. Vis šiek-tiek
prisidės.

Kiek iki šiol matyt, tai pa-
sidėkavojant nekurioms kuo-
poms, užmanyta reikalui pa-
darysime gerą pradžią, nors
kitos kuopos priėmė tą neprie-
lankiai, su neužsitikėjimu. Ki-
tos pagražino knygučių pri-
siunčiant net ir gana juokin-
gus išsiteisinimus, kitos augra-
žino tuojaus visai nieko nesa-
kant, iš kitur knygučių sugry-
žo, neradus ypatingų, kurioms
buvo siūsta.

Vienok, nepaisant to, turime
dirbti, kiek išgalėdami; nes
tik tą turėsime, ką patys sav
surengsime, — kiti mums nie-
ko neparūpys.

Vardan 10 S.L.A. kuopos
Vindas Daukšys,
Kazimieras Unika.

Springfield, Ill. 79 kuo-
pos nutarimas. Nors central.
kom. ir draudė laikyti kuo-
poms S.L.A. susirinkimus, bet
mes visgi susirinkom ir ap-
svarstėm: su rymionais nesi-
taikinti už juokingai pasiuly-
tas išmetas iš mus locho turto.
Tik tą sykį velijam taikytis,
kada rymionai atiduos mums
kas prigulėjo prie atsiskyrimo
XVI seimo. Į vieta Val. ir
Pasec. skiriam naujus provos
vedėjus: J. Kazakevičių ir
Dr. Želviene. O pp. Val. ir
Pasec. vel ja n patiems atsisa-
kyti nuo provos komiteto, ar
ba juos išmesti. Jie patys
išsirodė prieš mus visą organi-
zaciją, kad jau pradėjo šokti
pagal rymionų smuiką. Norė-
jo tie du broliai visiems Susi-
vienyimo tautiečiams apdumti
akis, iškeldami sykį su ry-
mioniškais agentais „šiaudinės
ugadas“. Mes ant tokių „šiau-
dinių ugadų“ suvis nesutin-
kam. Velijam ir kitų kuopų

broliams teip daryti. Velijam
provą stumti pirmyn, kad kuo-
veikia užsibaigtų, nelaukiant
busenčio seimo. Tas ilgas
vilkinimas provos tik didesnius
kaštus daro. O santaika su
rymionais, matyt aiškiai, kad
gražumu, be provos vistiek
neįvyks. Deltogi nē nelaukim
jų malonės. Jie visų mus
vargšų darbininkų lygiai su-
dėtą, sučedytą turtą, ot suka,
muilina visai lietuviškai žmo-
nijai akis, prisisavindami tik
sau ir savo ištikimiams. Tep
lioja visokias melagystes, ap-
juodinimus ant mus, per savo
organą „Žvaigždę“, buk jų
pusėj teisybė, ir gana. Nesi-
baugikim mus priešų, tų pa-
našiujų į senoviškos gadynės
parizėjus. Anuomet Kristus
sugėdino parizėjus, dabar su-
gėdysime ir mes, S. L. A. visi
broliai. Turime mes savo tur-
tą atgauti. Juk visi žinome,
kad teisybė mus pusėj. Prie-
šai ir gana gerai matė, kur
teisybė. Ale jie teisybės ne-
myli, teip kaip senoviški pa-
rizėjai teisingo Kristaus nemy-
lėjo. Jiems tikra teisybė
degina akis. Delto gesina
teisybę savo doleriais ir iš kitų
dar traukia. Velija mus kuo-
pa visiems ko veikiau kelti
teisybę į aikštę, neduot ilgai
priešams ją gesinti. Siun-
čiam gražų pagyrimą p. P. Mi-
kolainiui už teisingą tarnavi-
mą dėl mus garbios organiza-
cijos, o papeikimas pp. Val. ir
Pasec. už šunvuodegiavimą.
Teipgi papeikiam ir cen. kom.
viršininkus, už despotišką
draudimą kuopoms laikyti su-
sirinkimus ir svarstyti visus
reikalus.

Vardan visų sąnarių 79 kuo-
pos S.L.A. *K. Černiauskas.*

„Vienybės“ redakcija te-
lephonas (PEOPLE'S tele-
phone) 7145.

Reikalas kapiniu.

Tautiečiai Wilkes-Barre's
apielinkės jau seniai vis kalba
apie reikalą nepriegulmingų
kapinių, bet tik neseniai apie
tą pradėjo darbuotis rimtai.
Tam tikslui tapo įsteigta Lie-
tuvų Laisvės Draugystė, ku-
rios pirmsėdžiu yra A. Ceka-
nauckas iš Leepark, Pa., sekr.
J. Simanavyčius, iš Plymouth,
Pa.; kasier. M. Alyta iš Ply-
mouth, Pa. Reikalingumas
kapinių yra labai didelis.
Kiekvienas iš mus žino, kiek
nesmagumų reikia perkėsti ve-
lionio giminėms, jeigu jis gy-
vendamas neatliko reikalauja-
mų nuo jo bažnytinių prieder-
mių. Neduoda jam nė už pi-
nigus sklypelio žemės ant lie-
tuvų kapinių. Tokį turi
laidoti ar ant svetimtaučių ka-
pinių ar degint Brooklyne.
Kada turėsime savas tautiškas
kapines, nereiks eit kunigui
rankos bučiuoti. Be ginčų,
be nesmagumų numirelis galės
sau ramiai nueiti į vietą pasil-
sio. O žemelė bus lygiai gera,
lygiai maloni, rami. Nepa-
krapijį ją kunigelis, tai pakra-
pijį Dievulis lietum, o bus
minkšta, lengva, smagi. O
jeigu kas nenorės gulėti ne-
šventytoj vietoj, tai ir nebus
dideles bėdos gauti „šventos“,
kadangi kunigas tuomkart bu-
daug nuolaidesnis ir nenorės,
kad jam gadytų biznį. Tokiu
budu pirkimu kapinių bus pa-
pildytas didelis žmoniškumas:
nereiks skirt numirelius į blo-
gus ir gerus, kosher ir neko-
sher — visi bus lygiai geri.
Šiandien ypatingai tas dalykas
mums turi rūpēt, kada kun.
Visgirda per Naujus Metus
stačiai pasakė, kaip susiaurijos
bus žmonių tiesos ant gavimo
lietuviško kapo. Negaus, kas
skaity „Vienybę Lietuvninkų“,
negaus kas priguli prie Susiv.
L. A. Tokiu budu didelė dalis
Plymoutho gyventojų turi bu-
tinai ji škotiti sau posmertinės
uzeigos kitur. Draugystės

turėtų kiek galint paremti tą
dalyką skirdamos pinigų ant
nupirkimo kapinių, o pavienės
ypatingai privalo rašyti prie mi-
nėtos jau Laisvės Draugystės.
Ta Draugystė pasirūpys nu-
pirkti kapines dėl visos apie-
linkės, užtai visi tautiečiai Lu-
zernės ir Lackawannos pavie-
tų privalo rašyti prie jos ir
remti ją pinigų ir agitacija.

Komitetas.

Susirinkimas

Dėlei pirkimo kapinių.

Suomi pranešame visiems aplinki-
niams laisvos dvasios vientaučiams,
kad atsibus susirinkimas kaslink tau-
tiškų kapinių 15 dieną Sausio (Je-
nuary) 1905m. (nedėlioje) ant Paukš-
čio sales, po Nr. 224 E. Main str.,
Plymouth, Pa. 7-ą val. vakaria.
Užprašome visus Laisvės Draugystės
sąnarius susirinkti, o teipgi nepa-
mirškite kitus paraginti prisirašyti
prie Laisvės Draugystės.

Komitetas.

Vardan teisybes.

„Vienybės Lietuvninkų“ N.
44 radau aštrų atsiliepinimą dėl
mano korespondencijos apie
lietuvių gegužinę Šiauliuose,
patilpusią „Lietuvos“ N. 40.
Tą korespondenciją aš para-
šiau, kaip buvęs toje gegužinėje,
pataisydamas neteisingai
paduotas apie ją „Vien. Lietu-
vninkų“ N. 31 ir „Lietuvos“
N. 32 žinias, paimtas iš cenzu-
ruojamųjų laikraščių.

Bet štai pasirodo apie tą pa-
čią gegužinę trumpūtė kores-
pondencija „Darbininkų Bal-
so“ N. 5. Girdi, susirinkę ten
„daug lietuvių inteligentų, di-
delių ir mažų patrijotų“ ir ką
gi? Susirinkę šoko, šoko ir šo-
ko: „drąsa toliau šokių nenu-
ėjo“ — sako „Darb. Balsas“...
Nesupantu aš tokio korespon-
dencijų rašymo. Pirmiausia, ne
vieni patrijotai — demokratai
ten buvo susirinkę: buvo ne-
vienas ir balsietis, ir jie nevien-
šoko, bet ir keletą rublių L.
S. D. P. reikalams surinko, at-
liko šiokių-tokių savo reika-

tas, su draugais paskalbėjo; ir demokratams auštel ne vi-
 stams vien žokiai terupėjo. Ir
 jei minėtusias koresponden-
 jos autorius yra turėjęs toje ge-
 gūzinėje; tai jis turi žinoti tai,
 turi žinoti, kad savo keliu ten
 ir paskalbtajimais buvo įtaisyti,
 tik, žinoma, juose tegalėjo da-
 lyvauti tik tie, kurie pažin-
 tis turėjo; tas atkeliavusis į
 gegūzinę svečias, kuris atsiun-
 tė „Darb. Balso“ jos „aprašy-
 mą“; pats sakosi turėjęs mažai
 kam pažįstamas, už tai ir ne-
 galėjo gildėti, kaip jis sako
 „aprašymų apie spaudos
 knygų dalykus“... Bet jei
 ir vien žokiai telatų būvę, ar
 tai jau galima iš to vieno teip
 drąsiai spręsti apie susirinku-
 sius ten, ar galima iš to išves-
 ti, kaip daro „D. Balso“ kore-
 spondentas, kad, sugrįžus da-
 barnykštai „aristokratijai“,
 „demokratija ant mūsų spran-
 du užsisė ir visus varguolius
 sulms į savo nagus“... Aš
 nesu demokratu, nesu teip-pat-
 jų apginėju, bet tyru pasaky-
 ti: kas per daug, tai nesveika.
 Nėpasitikiu už per daug ant
 buržuazijos, (Mūsų pabrauk-
 ta. Red.) auštel nešanau,
 kad politiskas ir ekonomiškias
 Lietuvos išilmosavimas pri-
 gulėtų nuo jos reikalų remimo,
 — tokia mintį man nori užmes-
 ti „Vien. Liet.“ N. 44 — bet aš
 negaliu leisti, kad būtų plati-
 namas iškreiptas žinios. Net ir
 balsiečiams, kurie dalyvavo
 toje gegūzinėje, labai nepatiko
 toks vienpusiškias jos aprašy-
 mas. Daug jau pilniau ir tei-
 singiau ji yra aprašyta Šiau-
 lio „Ukininko“ N. 11 ir
 Lendres „Varpo“ N. 9 ir 10.
 Bet rasi „V. L.“ pasakys,
 kad ji apie tai, ką minė „Darb.
 Balsas“, visai nieko nesako —
 tik „Darbininkų Vilties“ N. 46
 tepersipauzdino savo skiltyse
 iatį tą korespondenciją. „Kaip
 gi? — sako „Vien. Liet.“ (žr.
 N. 81): „Susivaziavo svečių
 apie 100 iš Vilniaus, Peterbur-
 go ir... Kaukazo (I R.) de-

iškilmingo apsidžiaugimo gau-
 tu nuo augsčiausios valdžios
 daleidimu Lietuvos spau-
 dos... Pikiško draugovė
 nutarė prašyti gubernatoriaus,
 kad pavelytų ant lietuviško
 liežuvio daryti spektaklius
 naudai Haudotojo Kryžiaus
 (11. 11 R.)... Ir dabar, pa-
 zymejosi iš praečių minėtąją
 „Darb. Balso“ ir mano kores-
 pondenciją „Vien. Liet.“ N. 44
 rašo: „Korespondentas gailisi,
 kad buvo nuėjus ant to ba-
 liaus, o mes... nesigailime,
 kad teip pranešime, kaip ra-
 dome“... Teip, bet tegul su
 didesne atyda perskaito „Vien.
 Lietuva“ redaktorius tą pačią
 „D. Balso“ korespondenciją ir
 ten ras, kad neteisinga yra ži-
 nia, buk susirinkusieje ten
 dėkavoję caro valdžiai už spau-
 dos leidimą ir buk nutarę įtai-
 syti lietuvišką spektaklį rau-
 donojo kryžiaus naudai; o juk
 aš minėtojoj savo korespon-
 dencijoje ypatingai ir kalbėjau
 apie tai, kad nieko panašaus
 tai ten nebuvo, ir „V. Liet.“
 redakcija neturėjo prieštasties
 paskalbėti mane buržuazijos
 apginėju, vien pasiremdama
 ant tokios menkutes, „D. Bal-
 so“ korespondencijos.

Tikiuosi, kad „Vien. Lietu-
 vinkų“ redakcija priims į sa-
 vo skiltis šią mano straipsne-
 lį, vardan teisytes parašytą.

Su guodone p. V. Kapsukas.

Kodėl nepilinti? Su mielu
 noru.

Ir teip, p. V. Kapsukas pa-
 sinaudojo „Vienybės Lietuv.“
 skiltimis, kad sykiu užmušti
 du žuikius: pirmąsias parodė,
 kaip yra nesupratini „Darb.
 Balsas“ korespondencijų rašy-
 mai, toliaus nubaudė „V-bę“
 už keletą kalčių.

Palikdami „D. B-ai“ valę
 ant tolesnio susiprasti geriaus
 su savo korespondentais ir ne-
 užgaulioti demokratijos pava-
 dinant ją tikru vardu, mes pa-
 siskubime, kur prasikaltome
 mes patys.

Trumpai, prasikaltome štai
 kur:

1. Palikdami iš „Kraj“ žiu-
 tą apie Kairių dvaro ballų.

2. Palikdami iš „Lietuvos“
 žiutą, kur p. V. K. iš mūsų
 prierado suprato, jog jis tapo
 palaikytas už prielankų bur-
 zuazams.

3. Palikdami iš „Darb. Bal-
 so“ žiutą, kur „balsietis“ visai
 „nesuprastina“ dėl p. V. K.
 apraše apie tą ballų.

Skaitytojams jau nebereiks
 aiškinti apie tą „gegūzinę“, nes
 jie anksčiau turėjo progą ke-
 letą sykių matyti ją aprašytą.
 Užteks kad priduosime dabar
 galutiną tos „gegūzinės“ arba
 „Kairių ballaus“ charakteristi-
 ką.

Gegūzinė arba ballus atsil-
 ko visai nepaprastose sanlygo-
 sei iš vienos pusės, caro krau-
 geriška ranka sudė tuom laiku
 šintus mūsų brolių Mandai-
 rijoj, iš kitos — caras pasirodė
 maloniausiu tėvu, nes spaudą
 atidavė! Pačios aplinkybės pri-
 davė gegūzinei įvairų pobūdį.
 Joje dalyvavo trys stambiausi
 elementai: policija, buržuazo-
 demokratija ir proletarijai-
 vargdieniai, ir visi norėjo iš
 tos gegūzinės pasipelnyti: po-
 licija pašaipinėti apie lietuvių
 kaimiečių priešvaldinį judėjį-
 mą; buržuaz-demokratai pasi-
 tikti „su pasitstamais ir apkal-
 bėti apie spaudos knygų daly-
 kus“; na, o proletarijai, gal
 norėjo šį-tą teipgi sau naudin-
 gą išgiršti, arba bent pasiskub-
 ti savo nedales mokytiesiems
 ir augsčiau prasilavinusiems
 politikoje broliams demokra-
 tams. Bet anot, p. V. K., ne-
 prašytas ir nepasitstamas pro-
 letarijus visai tegul ir nesiste-
 bi, ne nusiskundžia, kad juom
 nieks nenorėjo užsilmti. Nes
 vargšo „nieks nepraso ant ban-
 kieto, nesodina pirmo vieto“.

Tai jau paprasta... Visi tie
 elementai tuoj po gegūzinės
 pasiskubė aprašyti per laikra-
 čius ką jie ten veikė ir ką ga-
 vo pasinaudoti. Policija ra-

portavo į „Vilensky Viestnyk“
 ir „Kraj“; p. V. Kapsukas į
 „Lietuva“, ir „balsietis“ į „D.
 Balsą“. Visų trijų reporterių
 pranešimai buvo skirtus, vie-
 nok policijos ir „balsiečio“
 viens kitam sutinką, nes abu
 rašė, kad ant gegūzinės buvo
 susivaziavę „Lietuvos ponai“.

„Vien. Liet.“, kaip skaity-
 tojai matė, paminėja visų tri-
 jų pranešimus ir išvedė kon-
 kliusiją, kad viršiausias gegūzi-
 nės elementas buvo buržuazo-
 demokratija.

Dabar pasiteisinimai.

1. Jeigu iš „Krajaus“, mūsų
 paimta žiutė buvo ir neteisin-
 ga, tai visgi p. K. neturi tiesos
 bausti „V. L.“ už jos panau-
 dojimą. Už pasemtas žinias at-
 sako patsai šaltinis. Kokie ten
 p. K. priedami „balsiečiai“
 negalėjo mums primest vienpu-
 siškumų, bet pačiam „Kraj“.

2. p. K. apmaudavimai, kad
 „V. L.“ palaikiusi ji buržu-
 azijos apginėju dabar tampa
 visai be pamato, nes jo straip-
 snelyj mūsų pabraukti žodžiai
 — „nepasitikiu aš per daug ant
 buržuazijos“ — aiškiai duoda
 suprasti autoriaus nuomonės:
 tikras socialdemokratas ar net
 pirmelvys demokratas teip nie-
 kados nepasakys, kadangi jis
 ant buržuazų nepasitiki užsi-
 kat, nes tiesiog kovoja su bur-
 zuazine draugija, veidamas
 reikalais savo klasos. Pasiti-
 kėti ant buržuazų neperdaug,
 reiškia būti kraštutiniu buržu-
 azu. Na, ir už ką čia tad rus-
 tauti, girdint savo paties var-
 dą!

3. Priejome prie paskutinės
 prašangos, minėtina, kur p.
 K. užmeta „V. Liet.“ redaktoriui,
 jog ne su didesne atyda
 perskaitė „Darb. Balsas“ kore-
 spondenciją. Otuokim p. K.
 žodžius: „... tegul su didesne
 atyda perskaito „V. Liet.“ re-
 daktorius tą pačią „D. Balso“
 korespondenciją ir ten ras, kad
 neteisinga yra žinia, buk susi-
 rinkusieje ten dėkavoję caro
 valdžiai už spaudos leidimą, ir

tt. "Dabar klausiamė p. K., kam yra taikoma primesti ta „ne-teisinga žinia": ar „D. Balsui" ar „V. L."? Jeigu paskutinei, tai mės labai malonei iš kalei-nos teipgi paprašom p. K. per-skaityti tą vietą, kur mės po perskaitymo „D. Bal." kores-pondencijos padarėme pažy-mėjimą. Tas buvo 44 n. „V. L." Jeigu p. K. teipgi teiks is su didesne atyda pažvelgti į mūsų atsiliepimus apie Kairių gegužinę, tai ras, kad mės apie jokias lietuvių dėkavones val-džiai už spaudą nerašėm. Jei-gu priminėm apsidžiaugimus, tai juk tas visai ką kitą reiš-kia. Minėjom apie spektaklių, bet tai buvo įspudžiai iš „Kra-jaus", už ką, kaip sakėme, mės neprivalome atsakyti. Juk ne-turint gegužinėse savo reporte-rių labai lengvai apie jas ra-šant galima apsirikti, ypač sunku surasti tiesą paimant žinias iš kitų laikraščių, kaip kad ir mės padarėm.

Ant užbaigos reikia pažy-mėti p. K-o pabaudimą „V. L." už rėmimos ant „D. Bal-so" korespondencijos, kuri anot p. K. žodžių, esanti „menku-tė". Mės negalime suprasti apie kokį „menkumą" čia ei-nasi kalba. Jeigu stambumas žinių priguli nuo apščios gau-sos žodžių ir žodelių, o ne nuo faktų, tai gaila, kau mės šito nepažinojome pirmiau. Bet jeigu antraip, tai mės nemato-me dėl kokios priežasties ta korespondencija būtų menku-tė. Jeigu joje nelabai perdaug smulkmenų, tai mums rodos ar ne bus dėlto, kad „D. B." re-porteris, arba kaip p. K. sako, „balsietis", nebuvo prileistas prie abelno saldumynų bliudo, aplinkui kurį rotavo ir smo-gėjosi turintieji „visokias pa-žintis"... Per tai jam ir stoka-vo gegužinės išgalių. — Kas nepatingės susijieškoti 5 n. „D. Balso" ir perskaityti žinu-tę ant pusl. 149 „Šiauliai", tai atras tą patį, ką misliname ir mės. Attras dar daugiau:

patėmys, kad p. K-o vādina-miems „balsiečiams" negalėję nepatikti „toks vienpusiškas gegužinės aprašymas", nes teip aprašė jų pačių organe. Jeigu būtų kam ir nepatikę, tai bu-tų juk vėliaus per „D. B-a" atitaisę. To vienok nepadarė. Jeigu ant galų galo ten būtų ir vienpusiškai aprašyta, tai kamė čia mūsų kaltė?

p. K. dar sako: „Daug jau pilniau ir teisingiau ji (gegu-žinė) yra aprašyta Šiauliečio „Ukiuinko" N. 11 ir Lendres — „Varpo" N. 9 ir 10. Neį-ginėjame, kad Šiaulietis gal rašė ir teisybę, sakydamas, kad į cenzurinius laikraščius apie gegužinę raportavę sprauniu-ko pasamdytas žydelis, nors sako tik kad „yra tariama". Bet šaip jau visgi nieko nėra ten nė „pilniau" nė teisingiau, ką mės jau žinome. Matome ten vien tik korespondenciją, parašytą pagal korespondento taškaregės. Beto mės tą num. „U-ko" tik atgal keletas die-nų gayome ir negalėjome tos žinutes sulyginti su kitomis, kada rašėme. „Varpe" gi pa-tilpusi p. Lendres „Gegužinė" tai nėra „Kairių gegužinė", o tik paprastas piešinėlis, kur nėra parodyta nė laiko nė vie-tos ir kuris gali būti pritaikin-tas prie visokių gegužinių. Vienok jeigu p. K. tėmyjo į siužetą to piešinėlio, tai galėjo išnešti labai liudną įspudį. Ten jau, ant tos gegužinės tik-tai „ponams" vale buvo įei-ti į „draugiją", o vežėjai val-gė priemenėje, kaip paprastai darosi pas bajorus. „Vežėjai... išėjo ant kiemo — rašo autorius to piešinėlio — ir padainavo: „Oi eisim, eisim, mės čion ne-busim"... Puikiai dainavo. Lyg skundas koks plaukė iš jų krutinių, tarytum norėjo jie išlieti skausmus, papasako-ti savo vargus. Gal pasijuto užgauti, gal suprato tą baisią nelygybę, tas tiesas, juos skriaudžiančias?... Tai jei-gu tą piešinėlį ir pritaikintum

prie „Kairių gegužinės", tai visgi išelna kas kitas; nublak-šta ta aureole kuria p. K. ge-gužinę apsiaučia. Čia jau gir-disi nota ta pati, ką rašo ir „D. Balso" korespondentas.

Vieną gali mums p. K. už-mesti, tai simpatijas Lietuvos proletarijui. Bet juk p. K. sa-vo simpatijas teipgi turi, ir labai nemalonėtų, jeigu kas verstų su jomis pasiskirti. Mės tokias simpatijas statome pa-čioje garbingoje mūsų kerte-lėje, ir nemainytume jų kad ir už desėtkus Kairių dvaro ge-gužinių.

Labai mums nemalonu, kad priversti tapome teip aštriai atsispirti, bet atleis mums tą p. K. iš to atzvilgio, kad tai bu-vo tik-tai aidas tokio pat pa-leisto balso. Ypač mės gailina-mės, kad tokiais tuščiais daly-kais boviname skaitytojus. Tai vis dar tebereiškia, kad mės kelvedžiai visuomenės, rankio-jame nuo kelių šiaudelių, o perlipame per balkius. O juk darbo, darbo kiek mės turi-me!

Pazvelgus atgal.

Neziurint į darbavimus viso-kių reformatorių, filantropų ir moralistų, prabėgęs metas nė-kiek nepakylėjo draugijos augšty iš barbarizmo. Baisi karė Rytuose, prasidėjusi 7 vasario, parodė žmonijos turinį. Troškimas kraujo ir masyviš-kas išipiekimas vieni kitų parodė, kad žmonių instinktai yra ne kiek geresni už instink-tus žvėrių. Civizacija išdavė savo apyskaitas, iš kurių svie-tas pamatė, kad civilizacija yra netikra; kad jos pseudonimą vartoja ant šio pasaulio viso-kios nedorybės ir kad ji tar-nauja kraugeringai mamonai. Ar ateinantis metas nuplės pseudo-civilizacijai maską, ne-galima žinoti; tačiau kad ta diena artinas, tai nėra jokios priežasties abejoti.

Karė Azijoje prasidėjo atgal

vienuolika mėnesių. Jai davė pradžią „krikščioniškasis" ca-ras, kurs palaikomas vidurines Europos viešpačiais, sauvaliai grindė kapitalizmui kelius į visus Tolimuosius Rytus, ir tuomi stūkelė azijiečius. Ja-ponija pirmiausia, kaipo la-vesnė šalis, iškelė pirštą pro-testo. Tas protestas kaštavo Rusijai apie 500,000,000 rub-lių, pražudymu savo visatinos laivynės; apie 50 tukstančių žmonių užmuštų ir sužeistų; prakišimas Porto Arthuro ir kas dėl jos baisesnis, nustoji-mas akise viso svieta savo var-do. Mikado irgi pusėtinai pa-siaukavo. Ir dėl ko ten žmo-nes muša? Ar jie ten mušas patis, negalėdami pasidalyti duonos kąsnių? Paklaustas japonas atsakytų: „teip". Bet ką atsakys pavaldinys caro, kurį perveža kelis tukstančius mylių, per milžiniškus plotus neapgyventos Siberijos? Si-berija juk galėtų gera tvarka išmaitinti tiek žmonių, kiek jų yra visoje Maskolijoje. O juk ir pati Maskolija, sulyginant su kitoms šalims, yra gana re-tai apgyvendinta. Atsakymas trumpas: Maskolijos kapita-listai su savo galviniu caru, grindžia Mandžuriją lavonais dėlto, kad įgyti plačias Azijos turgavietes ir jas užverstį savo favofais. Tai karė ne tautos su tauta, kaip seniau budavo, bet piniguočių su piniguočiais, vargdienių krauju ir kaštais.

Maskolijos naminiai reikalai teipgi smagiai pakrypo. Nepa-sivedimai karėje pagimdė mur-mėjimus tarpe žemesnių sluogs-nių, o agitacija sociališku ir revoliucijinių elementų teip aštriai sušiaušė ž-mą, bet pla-čią minią prieš biurokratiją, kad ši griebesi už įvairių pa-salumų ir maldymų. Čia pri-sidėjo nuzudymas keleto uršių despotizmo įrankių, k. a. Ple-res, Bobrikovo ir k., kas ga-lutinai prispyrė caro valdžią jieškoti kokių santaikų su žė-mutiniais žmonių sluogsniais.

Tam proga pasipynė gimus sosto įpėdiniui 12 rugpiučio, po ko išleido caras manifestą, kur neva atkreipė atydą ant politišku prasikaltėlių ir šėipjau proletarijaus reikalų. Su prantama, kad tas manifestas įgavo mažą vertę, nes despotizmo nuolaidų ten nebuvo. Toliaus, Pleves įpėdiniu įstatė liberalą Sviatopolk-Mirsky. Dabar džiaugėsi liberalai gausę konstituciją. Zadėtos buvo reformos. Bet ir tas nuėjo ant tuščio. Despotizmas paliko koku buvęs ir nė manifestas, nė reformos netapo taja rasa, kuri butų atvilgiusi ištroškusią, prispaustą minią. Galiausia mobilizacija paskutiniam laike padarė tokį sujudimą tarpe „maziukų“, kad tas viskas apniaukė visą Peterburgo reformų padangę ir užraugė aitrį priešvaldinės neapykantos fermentaciją.

Anglija šimet atsižymėjo užpuolimu ant Tibeto kaip anuomet ant burų. Ji mat papratusi kariauti su beginkliais burais. Ginkluota anglų ekspedicija įsigriovė tibetėnų minykų šventan miestan-Lasson, ir išvijojė iš ten budistų popiezių — Dalai-Lamą. Karė su lamaistais apsiėjo su nemažu praliejimu kraujo: anglai prazudė su viršu 20 kareivių, o lamaistų krito netoli 500! Tibetas pasidavė po Anglijos protektoratu. Šėipjau iš svarbesnių Anglijos politikos apyvartų reikia dar primint per tvarkymą armijos padauginant miliciją ir pailginant laiką kareivių tarnystės. Tai viskas kuom progresyviška šalis Albijono gali pasigirti.

Prancuzijos valdzia, maišyta iš trijų gaivalų: republikonų, radikalų ir socialistų, smagiai susikirto su Romos kurija. Premier'as Combes, ex-kunigas, atsiekė tą, kad įstatymiš kai Prancuzijoje tapo uzdrausta religiškos mokslavietės. 30 liepos patraukta galutini ryšiai su Vatikanu. Tačiau nerei-

kia mislyti, jog prancuzija tapo bedieviška; prancuzams rūpėjo vienas kad atsikratyti nuo savęs Romos įtekme, o su tuomi podraug ir įtekme svetimos politikos: prancuzai nekovoja su katalikyste, bet su klerikalizmu. Svetimtautis to nesupras, bet tai yra du labai skirti dalykai.

Italija perėjo per karštuvus revoliucijinio išsiveržimo, išsireiškusio visuotinu su straikavimu proletarijaus 16 rugsėjo paremto per socialistus; straikas su didelėmis sunkenybėms tapo sutremtas su pagelba kariūmenės, vienok pajudino sostą. Visuotini rinkimai šimet suvienijė konservatus su klerikalais prieš socialistus, dėka kam paskutiniai pralošė porą vietų parlamente, nors vienok balsai dikčiai užaugo. 14 rugsėjo užgimė sosto įpėdinis, apkrikštytas Humbertu iš Pijemonto.

Ispanija atsižadėjo nuo Maroko ir pavedė savo turėtas ten tiesas Prancuzijai. Padaryta pirmi žingsniai kaslink uzdraudimo šventadieniais jaučių badynių.

Vokietija surado savo izde didelį nepriteklių pinigų, ištuštintų bevedant karę su Pietinės Aprikos revoliucijonieriais. Kaizeris dusyk tik išsigelbėjo nuo užsmaugimo per kaklo ligą — vezį. Monarkistai išreiškė Maskolijai simpatijas bekariau ant su japonais: laikraščiai rašė iš maskolių pušės, o reichstagas užgalvojo Maskolijai didelės paskolas.

Serbijos karalius Petras apsisvainikavo 14 rugsėjo, o pabaigoje metų suvaržė spaudos laisvę.

Turkija tebekurina zidinį revoliucijų. Bėgyje meto užgimė naujų partijų, kurios stengiasi atimti sultonui valdzia. Ištrėmimai ir mirtinės baudos politišku prasikaltėlių nepasimazino. Albanija ir Bulgarija apsiaubtos revoliucija, kur po kiekvieno išsiver-

žimo sultono armija insurgen-tus baisei nuteriojo. Nuo geguzės iki liepos kurdai išpiovė apie 6000 armėnų.

Amerikos Suvienytose Valstijose atsibuvo rinkimai prezidento. Perišrinktas Teodoras Roosevelt iš repulikonų partijos. Demokratai pakriko; socialistų balsai kuome dvigubai pasidaugino nuo 1900m. St. Louise atsibuvo visasvietinė paroda. Koloradoje anglų karaliai sutvėrė anarkiją, kuri užtepė bauriā dėmę ant laivos Amerikos akisė svieto ir parodė, kad kapitalizmas nė besigėdi, nė besislapsto su savo darbais.

Lietuvių gyvenime svarbiausias atsitikimas praėjusiam mete, tai leidimas spaudos nuo 7-tos geguzės, spaudos per 40 metų atimtos. Žinoma, po tiek metų skurdo be spaudinto prigimto žodžio; po tiek kankintinių, kalėjimų ir ištrėmimų — negalėjo lietuviška širdis nė apsidžiaugti pamačiusi laisvai pirmąsyk savo pastogėj lietuvišką knygėlę, kurią be baimės, kada norės, galės pasiimti ir, kur norės, galės padėti. Vienok persekiojimai laisvos dvasios nė pasistojo. Kratos, areštai ir bausmės, nė pasiliovė. Ta pati spauda įkliuvo į rankas atgaleivių, žmonių „iš persitikrinimo tikrų katalikų“, lietuviškų kapitalistų-buržuazų ir kunigų: tokie elementai panaudos savo spēkas ne kovai už laisvę, bet kalimui retėzių dėl lietuvių prasčiokėlio. Spauda išeis ant naudos — nė žmonėms, bet valdziai.

Lietuviai-amerikiečiai pirmyn nenužengė nė ant pėdos. Apie mokslą, mokslaines — dar nesirupina. Girtuoklystė ir tušti vaidai reikaluose parapijų tebesiaučia, kaip kokia piktos ligos epidemija. Vos tik paskutiniame pusmetėje blyksterėjo spindulėlis tarpe susipratusių lietuvių darbininkų, kurie pradėjo tvėrti savo partiją...

Ant tokio kelio stovime įžengdami į 1905-tąjį metą.

Vargomatis.

Nauji rasztai.

J. Memelė, Pirmosios Geguzės Balsai. Eilės paaukautos miestų ir sodžių darbininkams. Londonas 1904. Pust. 55. Išleido L. S. D. P. Preke 12 kap.

Čia tilpusios eilės, tiesa, neturi tiek daug to poetiško lakumo, tos švelnės ir tų augštai siekiančių, žmogaus dušią kutenančių idealų; bet už tai čia mėš randame grynus ir reališkų šmotelius, čia kiekvienas sakinis išduoda, kad jie yra ištarti per išvargusiā ir nukankintā dvasiā. Daugiau, daugiau tokių raštelių!

Kam, kada ir kaip reikia atbuti kariūmenė (vaiskas). P. Nėnio išleidimas. Tilžė 1904. Pust. 37. Preke 15 kap.

Šioje knygutėje randame trumpas ištraukas ir žinutes iš Maskolijos įstatymų, senato paređymų ir kareivijos taisyklių apie atbuvimą kariūmenėje tarnystės. Rods kaip kada žinoti, kas privalo eiti ir kas gali išlikti nuo kariūmenės, yra ir naudingų daigtų; bet ar visada galima remties ant įstatymų Maskolijoje, kur činovnikai, už pinigus aplenkia visokius įstatus, o jieškant teisybės reikia turėti išpumpusias rubliais kišenes? Geriaus ir naudingiaus p. Nėris padarytų, kad parašytų knygutę ragindamas jaunuomėnę visai neiti į kariūmenę, o pamokinimas kareivijos įstatų paliktu rūpėčiui pačios maskolių valdzios.

Susipraskim. Lapelis nuo 4 puslapių, išleistas „Draugo“ organizacijos, aiškinantis bausmą ir blėdingumą karės.

Mobilizacija. Gektagrafuotas lapelis (2 pust.), teipgi „Draugo“ organizacijos išleistas.

Kalendorius „Žvaigždės“ 1905 metams, išleistas Shenandoah, Pa. Pust. 84.

Atskaita

Tėvynės Mylėtojų Draugystės iki 1 Sausio 1905 m.

Nr.	Skaitlius	Tame skaitliuje
Kuopų	šnarių	prisirašė šn. 1904
1 Minersville, Pa.	11	11
2 Union City, Conn.	15	3
3 Plymouth, Pa.	43	5
4 New York, N. Y.	34	11
5 Philadelphia, Pa.	34	17
6 Spring Valley, Ill.	3	—
8 Newark, N. J.	22	7
9 Waterbury, Conn.	31	14
10 Pittston, Pa.	39	20
11 Lost Creek, Pa.	6	—
12 So. Boston, Mass.	93	56
14 Wilkes-Barre, Pa.	19	6
15 Shenandoah, Pa.	24	15
16 Gilberton, Pa.	6	1
17 Scranton, Pa.	30	4
18 Lawrence, Mass.	34	27
19 Chicago, Ill.	29	12
21 Westville, Ill.	35	14
22 Delray, Mich.	9	3
23 Cleveland, Ohio.	18	4
24 Nashua, N. H.	12	7
25 Pittsburg, Pa.	23	7
26 Treverse City, Mich.	4	—
27 New Britain, Conn.	35	8
28 Baltimore, Md.	58	28
29 Glen Lyon-Wanamie, Pa.	14	11
30 Thorp, Wis.	6	1
31 Broad Brook, Conn.	5	—
33 Torrington, Conn.	5	1
36 Haverhill, Mass.	8	6
42 Waukegan, Ill.	15	15
42 Meriden, Conn.	13	8
44 Forest City, Pa.	12	—
45 Shelton, Conn.	14	—
46 Foxcroft, Me.	9	2
47 Hoboken, N. J.	7	1
50 Thomas, W. Va.	14	4
51 Worcester, Mass.	32	32
52 Dayton, Ohio.	20	20
53 Kaylor, Pa.	3	2
54 Springfield, Ill.	10	10
55 Lowell, Mass.	14	14
56 Rochester, N. Y.	15	15
57 Mossend, Scotland.	27	27
59 Carfin, Scotland.	16	16
60 San Francisco, Col.	9	9
61 Ansonia, Conn.	9	9
62 Hudson, Mass.	6	6
63 Collinsville, Ill.	8	5
64 Senecaville, Ohio.	4	1
65 E. Hartford, Conn.	3	2
66 Glen Ellyn, Ill.	4	1
67 Passaic, N. J.	10	10

68 New Heaven, Conn. 4 3
 Pavienių šnarių 21 10
 Prisirašiusių 1904 m. 520

Viso..... 1004

Garbės šnariai:

p. Žemkalis; Dr. J. Basanavyčia,
 1904 m. naujų kuopų susitvėrė 17
 Mirė 3
 Atgijo 3

Knygų atspausa:

Metuose	Nr.	Vardai knygų.	Egzem.	Kaštavo spauda	Pavesta Varpo red. del prapl. Lietuvoje
1897	1	Keistutis	4000	\$127,79	1963
1998	2	Orl. Mergele	3000	\$119,99	1506
1899	3	Lenkai ir Lietuviai	3000	\$116,87	1291
1900	4	Grovo Kyburgo Kel. Liet.	4000	\$100 „	1900
1900	5	Vanduo ant žemės	4500	\$76 „	1900
1901	6	Baudževa Lietuvoje	4500	\$142 „	2000
1901	7	Geologija	4500	\$300 „	2000
1902	8	Kaip sutais. žmog. Kunas	4500	\$304,25	2000
1903	9	Eiles Pr. Vaičiūčio	4500	\$357,42	500
1903	10	Kaip žmog. gyv. ant žemės	4500	\$140 „	
1904	11	Chemija	4500	\$299 „	500
1904	12	Žemės Istorija	4500	\$155 „	Prasq Kuopai 1000
			Viso 50,000	\$2238,32	16560

1900 A. Jociš paauk. Kuomi žm. gyv: 750

1904 Atsišaukimų 5000

Nuo uždejmimo draug. įplaukė \$3807,36

Nuo uždejmimo draug. išdavimų \$3270,20

Liekasi \$537,16

Kasos stovis.

Senas kasier. p. A. Olševskis

pridavė J. Naujokui \$373,20

Įplaukė \$867,39

Viso \$1240,59

Išdavimų \$703,43

Iki 1 sausio 1905 m. liekasi kasoje \$537,16

Tame skaitliui moksl. fondo \$82,14

Moksl. fondas:

Senas kasierius pridavė \$40,09

Įplaukė aukų \$59,85

Už tikiėtus paveikslo \$45,00

Viso \$144,94

Išmokėta pašelpos V. Martišiui \$62,80

Liekasi \$82,14

Didesnės aukos moksl. fond.

Union City, Conn. \$42,25

So. Boston, Mass. \$6,48

Baltimore, Md. \$5,37

Ant išleidimo knygų.

Waterbury ir Union City, Conn. \$36,65

T. M. D. sekr. A. Ramanauckas.

Lietuviu tauta

senoveje ir šiandien.

Parašė J. Šliupas, M. D.

(Tasa.)

teip gi šventvietė Mėdos: Teip gi Ragutis turėjo Vilniuje savo dievnamį, kuriame tarnavo Puotinininkai jo kunigai; tą dievnamį suardydo Julijona, pati Olgerdo, 1331 m. ar pastatydino cerkvą „Petionką“.

„Užbaigtas stovi — rašo A. Kotzebue priešinis senovės nepergalėtų Lietuvių, kaip ir kas jie buvo, pirma negu krikščionys pasėjo jų tarpai naują tikėjimą su naujomis ydomis. Rodo je nebuvę pasisekę angštai laipano kulturos, kuri platina šviesą, ir nugalabyja papročius; bet kas juos vadintų laukiniais? — Ar tikėjimas ir prietarai, tik po kitokiomis formomis, nebuvę jiems bendri su krikščionimis? nuduotose dorybėse šitie, įstangioj noturoje anie šmė viršų. Kad jie neįstengė apkautoti, idant žmogus, Romoje sėdintis, turėtų galybę juos kam nors dovanoti, buvo jų nesumone; kad jie savus dievus, savo savastį gynė, tai — jų nusikaltimu; kad jie už razbaininkiškus antpuolius kruvinai atkeršyjo, — jų išlykumu. Bagot žmonėmis ir kaitmenėmis, laimingi, valni — be krikšto; nubiednė, apvienėję, vergai — po apsikrikštyjimo. Svetmylysta išgėso, saunorumas užsidegė, gėro vėlyjimas užleido vietą nepasitikėjimui, pamaldumas — veidmainystai. Senos dorybės pradiūgo, naujos — negalėjo įsiakninti per kraugožumą ir vergystą. Toji (katalikų) sektą — kuri teip mėgiai, su degančiu pliauskgaliu ir su kardu rankoje, žengė per užmūštuosius, kada tai buvo pa krikštytųjų lavonai — išvartė šventus šiuolus, kurių puolimas nutrieskė paselius aplinkui; jije pasodino smilkstantį kryžių ant kapų, ir nedaugelinį pabėgėlių paliko tikrai asaras, dėl apmazgojimo kraujų jų nekaltų pratėvių nuo nepakęstinojo kryžiaus“.

Pabaiga pirmojo tomo.

P R I E D A S .

Skaitydamas „Vappą“ (1897 m.) užtikau akyvą straipsnelį apie „Mardvą“, kurį, žion perspausdinti pasivelinu dėl paaiškinimo senovės Lietuvos prietikių rytuose Europos. Štai tasai straipsnis:

„Po tuo vardu „Mordva“ išėjo raštas Kazanians profesoriaus, Smirnovo. Aš čia paduosiu trumpai sumėgęs, tik tokias minėtos knygos žinias, kurios ne pro šalį būtų ir mums, Lietuviams, įsitėmyti.

„Mardva“¹⁾ priguli prie rytinių Fintų giminės ir tarpe jų bus bene plačiausioji ir skaitlingiausioji šaka: imant paviršium, skaitlius Mardvos išneša iki 1 milijono gyventojų, kurie užima labai didį plotą. Juos randi Penzo, Tambovo, Simbirsko, Nižnio-Novgorodo, Kazanians, Saratavo, Orėnburgo ir Ufos gubern. Betots Mardva tulose vietose baigė žuti (Kazanians gub. iš viso užsiliko arti 13.000 *Taluščių* ir Spasko pa-

1) Žodis *Mardva* yra vartojamas ir mūsų žmonių, kaip žodis pauokinimo. Apie tai girdėjau nuo ponios D. Vilkmergės pav. Bene iš augšto žūrėjo senovėje Lietuviai į Mardvą, pasitėdami ant augštesnio laipto dabos? *Rat.*

viet. ¹⁾, vis gi užėmimas ploto 9 guber. parodo, kad Mardva, jei ne dabar, tai senians, buvo galinga tauta.

„Kas link praeties Mardvos, tai tikras žinias istorikai atranda tik nuo pusės VI amžiaus mūsų eros, nuo Jornado, kursai minėjo *Mordeus* (De rebus gothicis), kaip tautą Gothų karaliaus Armanarykio užkariautą. O kad ankščiau Jornado niekas niekė apie Mardvą nerasė, bent niekur jos vardo neuztiko mokslas, tai žiloji Mardvos senovė priguli archajologijai, sulyginamai ethnographijai ir lingvistikai.

„Jei Bezzenbergeris, pasiremdamas ant šitų mokslų, driso ant IX archajol. kongreso Vilniuje spėti apie Lietuvius, buk jų prabočiai jau arti 7.000 metų Pabaltmaryje gyveno²⁾, tai visai neįstabu, jei finologai, pasiremdami ant tų pačių pamatų, tvirtina, buk Mardva Pavolgyje jau nuo 2.000 metų rušėsi ir kad liekanos gyvenimo tos tautos yra ant nė plačiaus — dabartinėje teritorijoje Moskvos gubernijos.

„Ant ano senesnio laiko (t. y. gyvenimo Mardvos vidurinėje Maskolijoje) išpuola anot Donner'io ir Tomsen'o pažintis Mardvos su Lietuva, kuri paliko kalboje Mardvos ženklus savo įtekmės. Mardva išmoko nuo Lietuvių skaitliavimo pagal sistemą dešimties, šį-tą iš ukės vėdimo ir gyvulių auginimo. Smirnov paduoda šitokius pavyzdzius minėtos įtekmės:

mardviškai:

il'anas
zens
kaeraes
peel
purgine

lietuviškai:

linas
žąsis
koris
peilis
perkunas, ir kiti.

„Kada gi pr. Smirnovui nerūpėjo platesnis ištyrimas klausimo apie susirėmimą Mardvos su Lietuva, tai jis šitą klausimą ir apleidžia, o antrą vertus, Smirnov'as ir nepažįsta lietuviškos kalbos, kad galėtų šituo klausimu pelningai užsiimti.

„Bet toje pačioje Smirnovo knygoje yra dalykai, parodantieji jog Lietuviai, regimai paliko ženklus platesnės įtekmės ant Mardvos, negu mokslas ikišiol išrodė. Tie ženklai senovės pažinties minėtų tautų priguli prie *užburdintno upių ir kaimų*.

„Jei vardai upių ir kaimų, zemians sutėsyti, ir nėturi tikros lietuviškos prasmės, tai *skumbėjimas* jų yra teip pažįstamas lietuviškai kalbai, jog nenoromis trūkkiti mūsų atyda prie savęs ir klausimas apie giminytę tų žodžių su lietuviškais pats verziasi į galvą. Pavyzdžiai vardų upių: *Mičkūs, Almis, Kaldus, Valgus, Kernis, Vaškus, Jabus, Sura, Marusu, Varma, Artamas, Stėmus, Mortus* ir kit.

„Kaip pės Lietuvius vardai upių susideda dažnai iš žodžio *upė* ir kito vardo (*Šėš-upė, Jabd-upys, Girgžd-upys, Liet-upys*), tai ir pas Mardvą teip pat randame vardus. Pavyzdžis:

Piči-lei—piči-pušis+lei—upė—Puš-upė.
Lep-lei—lepac—alksnis+lei—Alksn-upys.
Ine-lei—ire—didis+lei—Did-upys.
Roma-lei, Zema-lei, Ledaz-lei, Sangu-lei ir kiti.

1) Kazan. kalendar. M. Kytov, 1892.

2) „Vappas“ 1898 m. 138 l.

„Cia reikia dar pabraukti, kad lietuviška *pušis* mardviškai piči, o mūsų liepa ir jų alksnis (lepa) vienaip vadinasi.

„Vardai *kaimų* teipo-gi syki pavieniniai, o kitą sudėtiniai: Šilokša, Čapas, Kardavile, Rodivele, Viarvel, Odvele, Salavir' ir k. Zodis *vele* reiškia *kaimą*, o *vir'* tai *giria*. Kas ypatinga tuose varduose, tai kad ir pas mus yra su panašia užbaiga vardai vietų: Skaud-vilė, Ait-viliai, Sal-giris (Salavir').

„Norint dar plačiau išaiškinti ezes Lietuvių įtekmės ant Mardvos, priderėtų atkreipti atydą tyrinėtojų ir ant *pylių*, kurių nemažai yra žemėje dabarnykščios ir senovės Mardvos. Tos pylės (tikriaus kapai) ir iškasti daiktai ne visi priguli Mardvai: „greta su spėjamais Mardvos kapais yra dar nežinia kam prigulintieji kapai su ženklais *deginimo kunų*“ (34 l.), kaip, padėkim, Liados kapynas¹⁾. Toliaus yra kapai, kur at-rasta greta su *žmonių kaulais ir arklio skeletas*.

„Kalbėdamas apie tautiškus elementus senovės Mardvos teritorijos, Smirnov' sako: „pradedant nuo akmeninio amžiaus, kada buvo pradėta užgyventi Muromo kraštą, iki laiko, kurio dar pasiekia padavimai vietinių Maskolių, žemėje to krašto (t. y. Muromo), paliko ženklus savo buvimo apart Muromo, *Lietuva, apie kurią žmonių padavimai kalbā ir Mardva* . . .”

Iš tų žodžių išrodo, kad Muromo krašte buvo sumišusios trys tautos—Muromas, Mardva ir Lietuva, ir kad tai neperse-niai galėjo atsitikti, jei žmonių padavimai dar gyvi.

„Daiktai muromiškiei ir Liados kapyno panašūs į lietuviškus ir anot Smirnov'o galėjo būti paimti nuo Lietuvių: „daiktai tie patys pas Mardvą ir Muromą pasirodo identiški su lietuviškais”.

M. Sk-va.”

¹⁾Tas kapynas yra Stacijos „Liada” Saratovo — Tambovo geležinkelio, uztiktas 1868 m. Raš.—

Noriu raszyti..

Galvoj vien plaukia meilės svajonės,
Sirdis pavergta, nerimasčiuoju;
Krutinė dega ugnim malonės,
Rašyti noriu . . . Laiko stokuoju . . .

Sukeltos mintys turės atšalti,
Širdis kraujuota turės nurimti,—

Dėl duonos dirbu, negaliu alkti . . .

Svajonės miršta nespėj' užgimti . . .

Su ašaromis man giesmės rieda;

Žemelę dirbu, vien prakaituoju,—

Svajonės naktį neduoda miego,—

O dieną dirvoj ir vėl garuoju.

Kada pabaigti laukų darbeliai,

Galiu tad eiti jei kur norėčia;

Tik neužbaigti kentėt vargeliai—

Oi nėra vietos . . . Rašyt galėčia.

Svetur žmonėse, oi nėra meilės . . .

Tenai rašyti nelinksmu yra.

Nekenčia, pyksta—pavojų eilės.

—Ar daug uždirbi?—prie jungo spiria;

Namie tėvelis ir motinėle

Reik užraduoti sunkiam darbelyj:

—Greičiau rašyki tą gromatelę—

Uždirbti eiki: kas tau, vaikeli?!—

—Apsaugok Dieve! jau antrą dieną

Už stač sėdzia, rašo ir rašo;

Prie darbo eiki, bijok tu Dievo!

Tų tavo raštų kas tavęs prašo?

Tėvs šeria karves, apkuopia kiemą,

O jūs susėdę tik rašinėjat;

—Apeina arklius ir peša šieną,

O jūs, dykunai, tik dykinėjat!..

O Motin Dievo! pasileidimas . . .

Daugybės darbo, net skauda širdį,

O valgyt nori—apsikentimas,

Ant darbo darbas: kirmija, smirdi . . .

Nuvyk apvartį ir vyk botagą,

Padirbk doklelį, daugiau karbelių;

Nebus juk laiko, kaip arsi vagą!

Greitai į mišką! pafuešk vytelių.—

Kur man rašyti? Kur mano vieta?

Nuliudęs baisiai vien ašaroju . . .

Svajonės gaišta nematę svieto,

Užšalę miršta, jas užkavoju . . .

Sukeltos mintys turės atšalti,

Širdis kraujuota turės nurimti;

Dėl duonos dirbu, negaliu alkti . . .

Svajonės miršta, nespėj' užgimti.

Laukinis.

O gamta graži

Gegutė kukuoj', aplinkui miškai,

Volungė dejuoj', skamb aido garsai;

Lapeliai mirguoj',—malonu, gražu,

Lakštingals dainuoj', mažu—pamažu.

Žali žolynai; mergytė vaiščioj',

Aplink pušynai, grazybė vylioj'.—

O gamta graži! O kas apsakys?

Oi, nieks neatjaus ir neaprašys . . .

Kad audros užkils ant marių šaltų,

Kad laivas svyruos, vanduo jį gramzdys,—

Ateik pas mane! Tarp vilnių baltų

Tavo veidelis man tenuramys . . .

Laukinis.

Neliausim!

„Nauja gadyne, šviežias vėjalis”,—

Girdime iš visų šalių;

Linksmas, džiaugias, it kudikelis,

Išvargę širdis lietuvių.

„Spaudą atgavom”, visur tik skamba

Balsai tų vergijos vaikų . . .

Maldos ir liaupsės už carą sklinda,

Kyla net iki debesų . . .

Dvasia apjakus, amžiais varžyta,

Džiaugias nuo stalo trupiniais . . .

O mūsų kova, kraujais dazyta,

Ar-gi niekam mislin' n'jeis? . . .

Krykštaukit, musės, voro malonėj,

Iki klusit į jo spastus,—

Mes gi keliausim kovos kelionėj,

Nežiurint nors kelias kartus . . . Audrupats.

Nauji raštai.

Spaudai leidus. V. Kapsukas. Publ. 8.

Trumpa ir gana dailiai apdirbta peržvalga tų laikų, kada maskolių valdžiai atėjo į galvą atimti nuo lietuvių spaudą, kokius ji panaudojo tam tikslui įrankius ir kaip tą įvykdė; toliaus kaip lietuviška spauda pėltojosi užrubežiuose (tik Prusuose; apie Amerikos lietuvių spaudą autorių tik teprisimena,—o juk dėl pilnumo reikėjo parašyti biskį plačiau, nes čianykščiai laikraščiai, sulyg savo padėjimu ir sanlygomis, atliko dalį kovos, prieš maskolių valdžią, ne visai mažai) ir ant galo, kaip spauda tapo iškovota ir į kokį padėjimą ji išsyk pakliuvo. — Šis straipsnelis atspaudintas iš „Draugo“ N. 2.

Susirinkimai.

New Britain, Ct. S.L.A. 34 k. metinis susir. 13 sausio vakare bažnytinėj salėj. Kviečiam visus senus ir naujus sąnarius užsimokėt duoklę, kad nereiktų kolektavot *Komitetas*.

Wilkes-Barre, Pa. S. L. A. 35 k., 15 sausio, 2-rą po pietų ant paprastos salės. *Komitetas*.

Minersville, Pa. S. L. A. 13 k., 15 d. sausio, 2-rą po pietų, mainierių salėj; teiksītės draugai užsimokėti duoklę ir atsivesti norinčius prisirašyti. *Komitetas*.

Scranton, Pa. S. L. A. 30 k. 15 sausio, 2-rą po pietų paprastoje salėj. Kviečiam visus draugus susirinkti, nes bus rinkimai vietinio komiteto ir sprendimai svarbių reikalų. *K. Z.*

Pajieszkėjimai.

Pajieskau doros lietuvaiteš dėl apšvedimo, ne jaunesnės per 20 metų. Svarbesnius da-

lykus susizinosime per laiškus, ant šio adreso:

W. V. Grinius,
315 W. Wabasha Ave.
Chicago, Ill.

Tėmykite!

Vincas Niamura, saliuinikas, 215 S. Sharp str., Baltimore, Md., užlaiko skaniausius gėrimus, kaip tai: arielką, vyną ir cigarus. Teipgi prilaiko pasiskatymui lietuviškus laikraščius.

Atidėta traukinas laikrodėlio pašalpai Antano Blažauko nuo 20-tos sausio iki 4 kovo 1905, iš priežasties nepasitaisymo ligo. Breslau, Pa.

Daktaras provos,

JULIAN CZUPKA,

Adwokatas ir Notary Public.

Ofisas: 3 N. Main st. Wilkes-Barre, Pa., kas diena.

34 Lackavana Ave. Scranton, Pa, Ponedėleis ir Ketvergais nuo 6 iki 8 vakarais.

Užsimu provomis Wilkes-Barre ir Scrantuose ir teipgi pas skvairas palūdyjimus (doviernastis) iš rupina Rosijoje ir Lietuvoje.

A. Maslauckas ir Sunus,

LIETUVISZKI GRABORIAL,

Karietos ant vesėlių, laidotuvių ir krikštynų. Vežimai perkrausty-mui ir t. t.

415 W. Main Street.
PLYMOUTH, PA.

Naujas Teleponas 7031.

Ne reklama!

Tiktai pranešimas broliams darbininkams, kad išėjo nauja, tinkanti socializmo agitacijai knygutė: „Dėl ko lieja žmogus prakaitą?“ (Socialisto knygynėlis Nr. 1), su paveikslėliais. Kaštuoja vienai 10c., 3 uz 25c., 7 uz 50c., 15 uz \$1.00. Teipgi gaunama įvairiose kalbose socialistiškų ir revoliucijinių raštų ir laikraščių. Dėl atsakymo įdekit uz 2c. markutę. Atsišaukit pas:

J. O. Sarvydas,
401 E. Main str.
Plymouth, Pa.

Juoda ar balta duona?

Katra yra geresniu maistu žmoniems? Daugumas Europos žmonių kalba, kad juoda duona tvirtesnė, tvirtina, kad daugiau yra panašumo kaip balta; ar europiečiai mėgsta dėl to kad juoda duona yra stipresnė sutrinimui, pigesnė ir daugiau ištinkama. Kiti vėl kalba, kad balta duona yra stipresnė dėl to, kad iš čystų smulkių miltų, kuriuose nieko nesutrinančio ir pavojingo nėra, kaip kad juoduose miltuose, silpnu skilviu negalima sutrinti. Tvirtos skilvio žmonės gali naudoti juodą ar baltą duoną, nėra skirtumo. Trinerio Amerikoniškas Elikis Tikrasis Vynas yra viena tikta gyduolė, kuri tas ligas išgydo. Nėrikalausite klausinėti: „ką galima valgyti, o ką negalima“. Viduriai be jokios sunkybės viską sunaudos. Trynimas skilvio suteikia čystą naują kraują, kurs užima senojo vietas, sugadyto, užtruco kraujo. Trinerio čystas vynas priduoja sveikatą, stiprumą nervų, muskulų, jusų komplekcoijos bus čystos ir busite apsaugoti nuo ligų.

Gaunamas visose aptiekose ir pas patį fabrikantą, Joseph Triner, 799 S. Ashland ave, Chicago, Ill.

Dovanai! Dovanai!

Dėl apgarinimo mūsų drūkavimo, mes priūsime kiekvienam 25 gražius kofertus, išdrukuotus su jusų vardu ir adresu ant kampo gražiom literom. Prašom sykiu įdēt 13c. stampom dėl apmokėjimo apsupimo ir pačtos kaštų, ir tuojuo bus priūsita.

Adresas: W. Adams & Bro., Job Printers, Wanamie, Pa.

„Darbininku Viltis“

Smaglausias
Lietuviszkas Laikrasztis.

Nesilaiko jokių partijų — dėlto jo žinios teisingiausios. Išėina kas subata ir kaštuoja tik \$1.50 uz visus metus. „VILTIS“ savo skaitytojams duoda dideles dovanas: laikrodžius, laikrodėlius, auksinius žiedus ir t. t. Kaip gauti tas dovanas, paaiškina „VILTYJE“. Parašyk Postal Card'ę atsiuzdamas savo adresą, o gauši uz dyką porą numerių „VILTIES“ su paaiškinimais.

Adresas:

„Darbininku Viltis“
SHENANDOAH, PA.

Naujausios knygos:

Apie konstituciją - 15c
Seniems kanaaninkams ir pralotams, klebonams ir jauniems kamendoriams - 10c
Uz ką mes lenkams turim but dėkingi - 15c
Tėvynainių giesmės - 15c
Jozapa Miglovaras rasztai - 10c
Spartakas, apysaka isz vergų sukėlimo gadynės - 20c
Gyvenimo laszai - 15c
Jaunikaičioms dienos - 20c
Spauda leista - 2c
Džiova ir kova su ja - 30c.
Tautiškas atgijimas lietuvių ir kitų tautų - 20c.
Dykaviečių apmedziavimas patarmės ukininkams - 30c.
Trumpa visatina Istorija dalis I senovės Istorija - 25c.
Sodžiaus vaizdelei apysakutė isz sodziu gyvenimo - 5c.
Paprasti rakandai ir išdarbiai isz šikų - 25c.
Kaip reik pinti rėčkas, baldai ir kiti pinamieji daiktai - 30c.
Ką ir kaip kai-kurie amatai dirba dalis I - 20c.
Pranašavimai Michaldos karalienės isz Sabbos - 15c.
Pragaro gilmės juokingas aprašymas apie kankynes pragare - 15c.
Darbininkų Balsas No. 1 2 3, ir 4 1904 po - 15c.
Girtuoklų Adynos - 10c.
Kunigo naudą velniai gauda - 5c.
Davatkų gadzinkos. - 15c
Žodynas Juškos antra dalis nuo E. iki J. Plačėi išaiškinta - 2,00
Ašis (apysaka isz darbininkų gyvenimo). - 5c
Prie žydų klausimo - 5c
Kovoje uz laisvę, (drama 3 veikmėse). - 10c
Viennos revoliucija 1848 m. - 10c
Komunistų manifestas. - 20c
Darbininkų Balsas. - 15c
Naujes Lietuviškas Kalbomokslis
Dovanėle vaikams ir sodiečiams 25c.
Pasiskaityk skriaudžemas lietuvi! 10c
Adresuokit:

J. J. PAUKSZTIS & CO.
224 E. Main St.
PLYMOUTH, PA.

HOTELIS

K. Strzeleckio.

276 E. Main str. Plymouth, Pa
Užlaiko visokios degtinės, vyno, skanaus alužio, puikiai kvėpiančių Cigarų, ir reikale suteikia draugišką rodą. Jeigu nori linksmai laiką praleist ir išgirst skambinant ant fortepijano puikias melodijas, tai tik užėik pas K. Strzelecki.